VYSOKÁ ŠKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ
BRATISLAVA
DOŠLO: 10-04- 2022
ČÍSLO 21 | ZNAČKA R | PRÍLOHY | REFERENT

Oponentský posudok súborného diela Mariána Laššáka.

Tvorbu Mariána Laššáka sledujem dlhodobo už od jeho štúdia Ateliéru Art dizajnu na VŠVU. Už vtedy sa profiloval ako koncepčne a zároveň nekonvenčne premýšľajúci autor.

V jeho dizajnérskych výstupoch je zrejmá snaha o rozšírenie vnímania klasického každodenného produktu prostredníctvom výskumu. Cez otváranie iných pohľadov a kontextov (architektúra, materiál, fotografia, koncept) testuje možnosti aj limity objektu.

Nadhľad, snaha o humornú skratku, mystifikácia, hravosť sú v jeho kolekciách prítomné dlhodobo. Laššák má rád svet obyčajných až produktovo archetypálnych objektov, produktov aj materiálov. Vníma ich ako kultúrne atribúty svoj doby, lokálnej identity a zároveň niečo, čo definuje osobný a zároveň zdieľaný priestor. Toto smerovanie potvrdzuje fakt, že hneď po škole bol napríklad súčasťou generačne spriazneného dizajnérskeho zoskupenia Comunistar Designers – ktorá otvorene revidovala a glosovala produkty a životný štýl bývalého totalitného režimu a jeho následkov v našich vtedy súčasných životoch.

Z toho obdobia sú to práce ako svietnik zvon (ready made zo záchodového zvonu), úložná skrinka piedestál, alebo kolekcia stolčekov s rôznymi kultúrnymi odkazmi. Ja osobne mám z tej doby rada radikálnejšie dielo Dvere. Lacné, tuctové dvere, premenil jednoduchým zásahom na svetelný objekt. Voľne ich oprel v interiéri. Čistá a výrazná práca s konceptuálnym rozmerom. Pekná práca je aj skrinka, kde sa hraje s optickou ilúziou a mierkou Scale (2010). A podobne koncipované interaktívne dielo do verejného priestoru Generácie pre obec Dúbravica (2016).

V tomto období sa intenzívnejšie zaoberal aj témou stoličky – vtipne glosoval klasické ľudové formáty či už v prepise formou tlače na stoličku, alebo v materiálovom prepise z dreva do kovu.

Návrat do bádania estetiky bývalého režimu ukázal aj spracovaní témy paneláku do podoby úložného nábytku Panelák (2015), alebo v kolekcii svetelných objektov Sondy, ktoré vyslovene „citujú“ klasické povrchy z bytových jednotiek aj spoločných priestoroch z minulej éry. Formou aj názvom odkazujú na reštaurátorské postupy (2019).

Jednoduchosť ním navrhovaných foriem ~~práve~~ v tejto kolekcie ale zároveň pociťujem ako jej výrazový limit, v ktorom asi zámerne rezignoval na tvarovanie. Tá snaha o skratku a diktát nastaveného konceptu uberá zo zážitku, aj výrazu a nie vždy funguje. Podobne v kolekcii Tatranský profil.

Téma materiality a architektúry je v Laššákovom diele prítomna aj v ďalších kolekciách. Prázdne rohy (2017) sú pre mňa zatiaľ asi najzaujímavejšie v jeho portfóliu. Originálne tu pracuje s akoby reálny vytrhnutým fragmentom interiéru zo surového sadrokartónu. Je to koncepčne vyzreté a pevne zakotveným dielom. Vtipné, zároveň funkčné aj výrazne priestorovotvorné. Menej výraznou je pre mňa podobne koncipovaná kolorovaná verzia Priestorových obrazov. (2017)

V portfóliu autora sú aj viac konceptuálne dematerializované diela ako napríklad dočasné, len pre fotografiu zrealizované efemérne kolekcie dráteného nábytku Islandský domov, ktoré expresívne

„animoval“ a fotil v divokej islandskej prírode. Alebo fotografické projekcie „dirty“ interiérov na obyčajné jednotné kubusy v roku 2018.

Popri vlastnej tvorbe sa Marián Laššák sa dlhodobo profiluje aj ako aktívny pedagóg. Okrem pozície asistenta na VŠVU (od 2015), viackrát viedol tvorivé študentské dielne a pôsobil viacnásobne aj ako pedagóg dizajnu na Akadémii dizajnu a médii aj Hubei v Číne. Oceňujem jeho snahu pravidelne vystavovať aj na relevantných zahraničných fórach.

Na základe jeho bohatého portfólia a aktívneho prístupu k tvorbe aj k pedagogickej činnosti a kvalitných výsledkoch, ktoré dosahuje, doporučujem jeho posun do pozície docenta.

Mgr. Ľubica Hustá

V Bratislave 10.4.2022